

Abstrakt

Tato práce se věnuje fenoménu spaní a jeho variantám. Je výsledkem dlouhodobého terénního výzkumu a zúčastněného pozorování. Bazálním terénem se mi stala půda spánkové laboratoře, ze které ale volně vystupuji i do jiných oblastí. Čerpám nejen z mnoha rozhovorů a pozorování, přidávám reflexi vlastní tělesné zkušenosti ať už s rozličnými spánkovými režimy, tak jako objektu i vykonavatele spánkové medicíny. Metodami kvalitativního výzkumu mapuji oblast spánku ve smyslu sociálního konstrukt, jeho zakotvení jako hodnoty a snažím se poznat, do jaké míry je spánek jako konstrukt ovlivnitelný. Zaměřila jsem se na otázku, jakou hodnotu pro nás v současnosti spánek představuje, a jak společnost a působení doby může spánek formovat. Zkusila jsem se dívat i naopak. Zjistit, jestli je spánek natolik rezistentním fenoménem ze své biologické podstaty, že tyto tlaky dokáže odrazit nebo alespoň mírnit.

Teoretickou oporou a výchozí perspektivou mi byla medicínská antropologie, využívám koncept biomoci a rizikové společnosti a metodologii karnální antropologie. Fenomén spánku a dalších stavů zúženého vědomí, které jsou pokládány za pasivní a neproduktivní, považuji pro jeho nenápadnost a skrytost za „špióna“, který může poskytnout svědectví o významech a postojích a umožní nám tak nahlédnout na realitu z odlišného úhlu.

Klíčová slova: spánek, biomoc, medicínská antropologie, autoetnografie, antropologie těla